

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton a. e.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

A német katolikusok.

Az a harc, melyben a kormányokról, az állami élet fórumairól száműzött katolicizmus világszerte foglalja vissza hadálásait, sok-vivódás után a német birodalomban nyomul elő legdicsőségesebben. A német katolicizmus, amely a szenvedések és megpróbáltatások tűzpróbáiban is tántorithatatlanul állott meg Péter szikláján, a kath. egyházban, hosszu, évtizedes áldozatkész önműveléssel, a katolicizmus legtisztább forrásaiból vett lelkesüléssel, a szent, örök jogokért vivott fősleges erőmérközéssel felküzdötte magát a gáncsok és üldöztetések között s most imponáló súllyal esik bele az állami és társadalmi élet mérlegébe.

Most a sokat üldözött és vérig sértett katolicizmus uralkodik a dicső Németországon, az ország pedig külső fényben és hatalomban gyors s öntudatos térfoglalással lépett be a világhatalmasságok közé. Fényes és világos tanúság, a nagy történeti igazság megújrzása, megpecsételése ez a népeknek, hogy az erkölcsi erő, a vallás uralmának sértetlen óvása, biztosítása a nép szívébe, erkölcsibe, közszellemébe, köztevékenységébe fektetett alap, amelyen szilárdan s megrendíthetetlenül nyugszik az állami lét, a kormányhatalom.

A német katolikusok felszabadulván

a vallási türelmetlenség örökös kikezdése, nyomása alól, amelynek megmegújuló, viharzó forgatagai között csikorgott az állami rend, a társadalmi béke, az odaadásnak, a szeretetnek, a *hazáért* kifejtendő tevékenységnek felszabadult energiáit ajánlották fel az állami élet funkciójának, képességeinek, kihatásainak erősítésére. Az apró torzsolkodásokban, belső békétlenségben megiazult állami élet kereteit tartalommal, a vallás magasztos inspirációiban munkálkodó felebaráti szeretet tevékenységével töltötték ki. Amikor jogokat kaptak, kötelesség is hárult rájuk, amelyeknek férfiasan a katolicizmus becsületével s multjához illő hűséggel feleltek meg.

A vallás, a tiszta erkölcsi éltető lelke, a legszebb, a legérdemesebb hivatást tölti be az állami élet békéjének, rendjének óvásában, biztosításában. Üdvös törvény, a jogrend, közfelfogás, áldozatos tevékenység az önös élet határain kívül a felebarát, haza, társadalom érdekében, nagy célokat szolgáló közmun a impulzusa, irányítója a vallás. Lehanyaglott annak az országnak a vezető csillaga, honnét származtak a vallás irányító befolyását a politikára s a politikai élet hordozójára, a társadalomra. Robespierre, Voltaire, Rousseau hazája, Franciaország, amelyen végigtombolt az istentelenség, szomorú tanúságképen áll előttünk.

A nagy német nemzet fölértette azt a nagy nemzeti veszedelmet, amely a maga hitéletének hanyatlásával jár a birodalomra. A katolikusoknak jogot és szabadságot adott, amellyel sok energia, hasznos tevékenység forrása szabadult fel és sokasította meg az állami életnek, a köznek kifejtendő tevékenységét. A benső, komoly nagy célokra irányított élet, a lelkek idealizmusának, ambíciójának engedett tér sohasem káros az államra. A legtisztább s idealisabb uralmat azok a népek tudják felmutatni, amelyeknek állami és társadalmi élete, kulturája, fiainak vallásában, tiszta erkölcsiben gyökeredzik.

A német katolicizmus elsőnek értette fel azt, hogy a társadalmi és vallási életre egyaránt kárhatozás eszmék ellen a társadalomban kell felvenni a harcot. Ki kell lépni az elzárkózottságból a küzdő porondra, ahol az eszmék, irányok vivódnak az emberiség szívének és szellemének lefoglalására. Es a német katolicizmus nem dicsőtelenül vivja világra szóló harcait az istentelenség, hazátlanság, társadalmi anarkia ellen. A harcokban, amelyben Európa szellemi életében visszaszorított katolicizmusfelforakozott, Németország áll az élén. A szárnycsapatok gyéren jelentkeznek, gyöngékek és avatlatlanok, a kiképzés mindenütt német mintára megy.

A sok üldöztetésen és megpróbáltat-

A dal varázsa.

Ha száll a dal hófehér szárnya,
Suhanna lebben . . .
Eloszlik a búbanat árnya
Fény jár a ködben.

Imbolygó fény rezgő világa
Szíveket ébreszt,
A béke ezüst olajága
Levél nem vesz . . .

Varázsos hangok,
Féhr galambok,
Olajfaággal
Oh! csak szálljatok,
Olajfaágról,
Rezgő virágok,
Ezüst levélkék,
Le ne hulljatok!

1908. aug. 14.

Cyane.

Utazás Törökbálintra.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

II.

Előbbi cikkemben úgy adtam ki magam, mint semmisséget; ma pedig nem habozom kimondani, hogy a Zsámbékon lakó francia apácáknak jogi tanácsosa voltam. Tudom, hogy sokan azt fogják magukban gondolni: *propria laus foetet*; magyarul: *eigenes Lob stinkt*, tehát az ember saját dicsérete büzlök. De inkább szívom magamba orromon át e bűzt, mint a német embernek ezt a találó megjegyzését: *wer aus sich nichts macht, der ist nichts*. Aki magából semmit nem csinál, az csakugyan — nagy semmi.

De lássuk, mikép másztam én föl a jogtanácsosság uborka-fájára? A francia apácák számbéli rendházának két tulajdonosa volt; egy valódi és egy névleges. A kincstár mind a két tulajdonostól kérte az adásvevési illetéket, mondatom, nem keveset.

Itt dicsérolég fel kell említenem a francia nép udvariasságát. E nép az Ur Istent se tegezi, hanem a „Miatyánk”-ban és többi imában is harmadik személyben szólítja. Azonkívül a fran-

ciáknál divik, hogy minden kérsénnél, kívánságnál, sőt még a parancsnál is e szavakat használja: „s' il vous plait,” ha önöknek tetszik.

Most már kérdem, melyik adóhivatalunk oly udvarias, ha fizetési ívvel kedveskedik (?) az embernek, hogy ez ívnek végére oda írja: „s' il vous plait,” ha Önöknek tetszik, adják meg az adas-vevési illetéket!

Ez udvariassági formulát ugyan hiába keresné az ember ez iveken; mert azok rendes „refrain”-je, záródeda az: *fi zess, mint a köles*; mert máskülönbön eladjuk feleségedet, gyermekeidet és mindenedet!

Ilyen ívet tehát apácáink is kaptak. Mit lehetett tenniük? Bele kellett e savanyu almába harapniok, a rájuk kivetett illetéket megadniok, nem lévén nekik oly, imént említett ingóságok, melyeket a kincstár — nem fizetés esetében — náluk lefoglalhatott s eladhatott volna.

Mi egyszerű emberek azt hisszük, hogy a rókáról egyszerre nem lehet két bőrt lehúzni; pedig dehogyan lehet, megmutatta ezt az apácáknak egy másik adóhivatal. Ez már nem tölük, hanem a névleges háztulajdonostól követelte az adas-vevési illetéket. E névleges háztulajdonos azonban e szerencséről az apácák javára lemond-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Ma lapunk 4 oldal.

FJNb00000017

táson győzdelmes német katolicizmus immár 55-ik nagygyűlésre gyűlt egybe a napokban Düsseldorfban. Csapatsemle ez a német katolicizmus harcterén; a harcter itt munkaker. Parancsot osztogatnak a vezető szellemek, a parancs osztogatás itt munkaprogramm. Itt intézik a birodalom sorsát, a német nemzet boldogulását. Ez a munka irányítja a parlamentet, államot. Az állam és parlament itt forma, keret, amelybe tartalmat irányít, terveket, programot a katolikus nagygyűlésből, a katolikus német nemzet szivedobogásából vizsnek.

Ez annak a sokat hangoztatott szabadságnak legideálisabb érvényesülése az államban. A törvény, a kormánytervek először a nemzet szive dobogásán, lelke óhajlásán mennek keresztül; a parlament, a császár csak megpecsételi és érvényt szerez nekik. Amit a kath. nagygyűlésben határoznak, a szervezett német katolicizmus akarátának nyilvánítanak, azelőtt meghajol a császár és aszerint igazodik a törvény. A kath. nagygyűlés a német állami élet funkcióinak bírálója és élő lelkiismerete.

A német kath. nagygyűlés gyönyörű ünnepe a német katolicizmusnak. Tizedrével vonulnak fel nagygyűlésre, amelynek nyitánya hatalmas munkástüntetés szokott lenni. Az idén a német kath. munkások hatvanézerrel vonultak fel a kölni bitoroshoz s hitvalló tanúságot tettek amellett, hogy a katolicizmus oltalmára, dicsőségére ajánlják fel szívük dobogását és karjuk erejét.

Itt gyűlésezik a német Volkvereine, a népszövetség, a különböző szakosztályok, amelyekben legelsőrangú tudósok, agitátorok, szónokok szabják meg a német szellemi élet irányát. A német népszövetség, a világ eme legtekélyesebb, legügyelmesebb szervezetének hatszázezer tagja adja meg a nagygyűlés erejét és tekintélyét; ez a nagygyűlés a német nemzeti élet évenként meg-megújuló legnagyobb eseménye, amely minden évben másutt és másutt állomásozik s tüzi egy fokkal fel-

jobb a Krisztus szellemében való haladás zászlaját.

Mi magyarok messze vagyunk a német katolikusoktól; de hasznos tanúságképen vessük rájuk tekintetünket.

Borján Ferenc

Városi mézárások.

Városunk közönsége — tudjuk jól — örömmel és meglepődéssel veszi tudomásul, hogy Székesfehérvár törvényhatósági bizottsága egy elértékeltebben egyhangulag elvártotta a városi mézárások feldőlését.

Régóta vajudik ez az ügy. Először a Feljári Napló kezdte az érvelést s fél év múlva ime a város képviselőinek tekintélyes része is belátta, hogy a közönség érdekeit megvédelmezni kötelesség, ha 16 mézárásnak nem tesszük is.

Mióta Saára Gyula dr. városunk polgármestere lett, tudta jól, hogy minden méltányosság megköveteli, hogy a közönség érdekeit a husrágáság dolgában meg kell védelmezni. Még júniusban elrendelte a statisztikai adatok összeállítását. Ennek alapján tudjuk, hogy városunkban 16 mézáros és 36 hentes, körülbelül 50 százalék tiszta haszonnal árulja a húst. Ezért az aug. 6-án a városháza Kerekes Lajos dr. elnöke alatt tartott értekezleten felszólította a mézárásokat, hogy árakat mérsékeljék. Ha 6k 50 52 filléren veszik a marhahúst s ha 1 kor. 10 filléren adják, még mindig 10 százalék tiszta haszonnal dolgoznak. Ez 200 drb. marhánál 5500 korona tiszta haszonra tehető. Az értekezlet ezen az alapon arra kérte a mézárásokat, hogy ne dolgozzanak továbbra is 50% tiszta haszonnal.

Erre a kérdésre a mézárások értekezletet tartottak, amelynek következménye egy pökhendi, vérig bosszantó, minden passzusában sértő átirat volt. (Bátran mondjuk: csak ezt az átiratot kell felolvasni a hétfői közgyűlés előtt s minden biz. tag. dühbe gurul és követeli a városi mézárásokat.) Nem a mézárásokat okozzuk érte, hanem a fogalmazót, aki mindenáron ki akarta gonyolni és vérig akarta bosszantani azokat, akik magukat birka módra megnyuzatni nem óhajták. Valósággal packázik a város közönségével. Hogy modoráról fogalmat nyujtsunk elég arra hivatkozni, hogy felszólítja a város közönséget, hogy biztosítson minden mézárosnak és családjának 11 ezer korona tiszta hasznot s akkor a mézáros urak kegyesek lesznek a város közönséget méltányos áron adott hússal kiszolgálni. Igazán kár, hogy a jó ur nem vicclapot szerkeszt.

Saára Gyula dr. polgármester mindezeket előterjesztve felszólította a bizottsági tagokat, hogy

hozzanak határozatot a melyet aztán a hétfői közgyűlés elé terjesztenek. A bizottság egyhangulag helyeselte a városi mézárások felállítását, úgy a hogyan azt Zalaegerszeg tette (ezt lapunkban ismertettük már) különbséget esúpan az képezett, hogy az értekezlet kisebbik része még egy utolsó felszólítást akart intézni a mézárosokhoz, a melyre három nap alatt adnának választ. A többség azonban azt követelte, hogy a városi mézárások azonnal, a mézárosok megkérdése nélkül állítsák fel.

Ezt a kérdést most Saára Gyula dr. polgármester fogja a mézárosokhoz intézni. Ennek főbb pontja a következők: hajlandók-e a mézárosok vesepecsenyét 1:40-ért, a felsárt és rostélyost 1:20-ért a levehust az I. rendű 1:12-ért, a II. r. 90-ért, a III. r. 88 fillért, a borjuszületet 1:40—1:16-ért adni? Ha nem hajlandók, illetoleg ha nem kötelezik magukat arra, hogy a húst ily áron juttatják a közönséghez legalább hat hónapon át, a hatóság felállíttatja a mézárásokat.

Mindez természetesen a hétfői közgyűlés elé fog kerülni.

Mi reméljük, hogy a város mézárosai végre be fogják látni, hogy a közönségnek is lehetnek méltányos kívánásai. Ha nem látják be, úgy a közgyűlés legalább is óriási többséggel megszavazza hétfőn a városi mézárásokat, mert végre a város képviselői kénytelenek belátni, hogy 32 ezer embernek az érdeke mindenesetre előbbre való, mint 16 mézárosnak túl feszített önérdéke.

UJDONSÁGOK.

Egyházmegyei hírek. Dr. Prohászka

Ottokár megyéspüspök Arany Nándor felsővárosi káplánt székesfehérvári negyedik hitoktatónak, Poyondy Imre áldozópapot, ki a múlt évet Németsországban töltötte a szociális intézmények tanulmányozásában, Isztimérré káplánnak nevezte ki.

A kath. sajtónak. Sebestyén József zá-molyi lelkész 5 koronát, Ipach Márton bicskei kőfaragó 4 koronát, Nyakas György helybeli kőmíves 1 koronát adományozott, Németh János helybeli theológus 7 k. 40 fillért gyűjtött a kath. sajtónak. A bodajki kirándulásra váltott jegyeket többen felajánlották a kath. sajtó céljaira. A nemes tett nem szorul külön dicséretre. A katolikus sajtóegyesület javára eddig 118071 k. 07 fillért eredményezett az országos gyűjtés.

Uj ovónó. Szemler Erzs ovónó a hercegfalvi uj ovoda vezetőjévé megválasztott.

dott s a terhére kiállított fizetési ívet a francia apácáknak cedálta. Merci! Köszönet!

Ezek kétszer nem akarván illetéket fizetni, (egy is eléggé megnyomja az ember gyomrára), hozzám fordultak segítségért. Így lett belőlem, a semmiségből jogtanácsos. E minőségemben tettem az illetékes m. kir. adóhivatalnál egy kis vizitett, melynek eredménye volt a másodizben előírt illeték leírása.

Azelőtt minden uraságnak meg volt a maga zsidója s én meg, a leírt intervenció, közbenjárás után lettem a francia zárdának szivesen látott vendége. (Einbildung.)

Igy történt, hogy midőn a kedves lények Zsámbéknak „valét”, Isten veled-et mondtak, hogy Törökbalinton időközben felépült igen csinos kápolnájuk és zárdájuk felszentelési ünnepségére meghívtak. Azonban keresztjáró, és nem mellemen, hanem hátamon keresztet viselő napjaim lévén, a szives meghívásnak nem tudtam megfelelni, de fenntartottam magamnak máskorra a szerencsét. Így teljesültek rajtam a sz. Irás s szavai: „Multi sunt vocati; sed pauci electi.” Sok a meghívott, de kevés a választott. En is csak messziről, mint Mózes az ígért földjét, nézhettem az ünnepséget.

Annyi balszerencse után mégis csak sikerült e napokban Törökbalinton kirándulnom. Sába királyné módjára a zárdában többit láttam, mint a mennyit látni reméltem. Honnét, miből tudták e jámbor lelkek a nagy, példásan és kényelme-

sen berendezett zárdát és a csinos kápolnát létesíteni? Talán Midás király azon adományával bírnak, hogy kezökben minden, amit érintenek, arannyá, tehát pénzbe változik?

Erre Aeneas esetével felelek.

A görögök kihirdették, hogy minden szabad polgár vagyonából valamit magával vihet. Aeneas házi isteneit vitte magával. Ez istenfélő tette miatt megengedték neki a görögök, hogy még valamit vigyen magával. Erre öreg és gyenge apját vette fel hátára. A jámborság annyira megtetszett a görögöknek, hogy minden vagyonát meghagyták neki, melyet nyugodtan hajóra szállított.

Igy áldotta meg a jó Isten a francia apácákat is Törökbalinton, hogy honukban imádták Istenüket és sok, isteni tiszteletnél használni szokott tárgyat magukkal hoztak Magyarországra. Tehát e körülménynek köszönhetik azt, hogy Törökbalinton oly szép hajlékok építhettek Istennek, maguknak és növendékeiknek, mely hajlék a mai kor minden igényének megfelel.

Van náluk elemi és polgári iskola berendezve. Lehet náluk angolul tanulni, vagy ebbeli hiányos ismereteiket kibővíteni. Lehet festészet, zene és más művészi tárgyakból órát venni, sőt szünidőben náluk nyaralni is lehet s ez idő alatt a nyaralók magukat a fentebbiekben ki is képezhetik.

Ami pedig a fő, az ellátási díj oly csekély, hogy a fővárosi hasonló intézetekben az kétszer is akkora. Ezt tudja a nagy urak leányait már

nem kell Franciaországban levő ilyen intézetekbe küldeni és francia nyelv-mesternőt se kell melléjük fogadni, mert ez mind sokkal költségesebb.

Hozzá van e községnek, Törökbalinton vasútja a budapesti központi pályaudvarból kiindulással. Az ut ide-oda tén 1 óra. Napjában többször lehet ki- és visszamenni.

Magának az intézetnek fekvése minden higienikus igényt kielégít, környezete vadregényes; második Schweitz en miniature, kicsiben.

Az apácák bánásmódja úgy a kisebb, mint a nagyobb növendékekkel nyájas és szelíd elanynyira, hogy a növendékek apaca-tanonőjüket átkarolva, csak „mère”-knek, anyjuknak hívják. Ez intézelbe tehát mindenki bátran beadhatja leánygyermekét.

Végre mikor már mindent behatóan megtekintettünk: vendégszerető házunk díszesen felterített asztalához ültettük, melynél derekasan, de halásan is megfelleltem e magyar szőlőmnek; kötelességünket megtettük, amit élénk ártak meg-eztük.

Végre ütött az elválás nehéz órája. Simeon szavai lebegtek ajkamon, csak egy kis prolóngációt, halasztást kértem a az Úr Istenőtől, hogy adandó alkalommal még egyszer meglátogathassam e kedves hajlékot.

Tehát „au revoir!” Legközelebbi viszontlátásig!

Herbet József.

Házinyultenyésztés. Mig mi városiak a husdrágasággal bajlódunk, a seregélyesiek a hus produkálásnak legkönnyebb módját, a házinyul tenyésztést hozzák divatba. Hevesmegyében s több vármegyében sok haszonnal üzik a nyultenyésztést, amely mellett, hogy elég izlées hussal látja el a konyhát, egy kis üzleti élelmiséggel sok hasznót is hajthat. Nagyobb mennyiségben tenyésztve külföldi kivitelre is alkalmas cikk. Seregélyesen, amint halljuk, rendszeres házinyul tenyésztést honosítanak meg a gazdák. Nyultenyésztő-Egyesületet alakítottak, a melynek alapszabályait már jóvá is hagyta a belügyminiszter.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkóvy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Vásári história. Kaposi Gyula veszprémi cipésznek amint a vásárbán Szinger zsbáruossal alkudott, ellopták a mellényét, a melyben 20 korona pénz is volt. A rendőrség a tolvajt Klimkó József szabadbattyáni sommás személyében nyomozta ki, aki ekkor már szépen elvásárolta a pénzt. Megbüntetését nem kívánta a károsult s így szabadon bocsátotta a rendőrség.

Állatbetegségek. Szabadbattyánon a sertésvész, Cecén a lépene megszűnt. Sukorón a nemrég megszűnt sertésvész újra fellépett.

Értesítők.

VI.

Elemi és gazdasági ismétlő iskolák.

Ha a pápa a kath. sajtóért aranyvaskláncát és keresztjét adná, mi a hitvallásos elemi iskoláért odaadnók — mi is pénzünket, aranyunkat adnánk — ha volna. Az állam kulturafokát az elemi oktatás állapota adja, ezért az elemi tanításnál áldozattól visszariadni nem szabad. Azért mondjuk ezeket, mert az értesítő elején az igazgató valóságos jeremiádozik a közöl arról, hogy ez nálunk nincs így. „A lefolyt tanévben 888-cal volt több az iskolába járó tanulóknak száma mint amennyit a tanítás eredményének és a tanulóknak egészségének veszélyeztetése nélkül elhelyeznünk szabad lett volna.” Ez a karakterisztikum s eközé sorakozik a többi mizéria. Ahol már semmiféle tulzufsolás nem segített, áthelyezték a fölösleget más iskolákba. Így azután valamennyi iskola tulzufsulttá lett. Szemléztetésül közöljük a tóvárosi iskola statisztikáját:

Osztály	Beiratkozott	Áttételtett	Maradt	Elfér
I.	135	7	128	80
II.	105	—	105	55
III.	113	—	113	60
IV.	91	—	91	50
V—VI.	74	8	66	40
Összesen:	518	15	503	285

Szóval itt a tanulóknak csak 50%-át lett volna szabad azok egészségének veszélyeztetése nélkül elhelyezni. Elismerjük, ez a legsötétebb kép, másutt már kedvezőbb a helyzet, de még mindig rossz. Távolságot legyünk köztünk, hogy valakit e bajokért okuljunk, mert jól tudjuk, hogy ez a város természetes fejlődésének következménye. Nagyon sajnáljuk, hogy az értesítő bevezetését egész terjedelmében le nem közölhetjük, mert nem hihetjük, ha valaki azt a megrázó ecsetelést olvassa, el ne határozza magát bármily áldozatra. Érezzék át a városatyák annak a megbecsülésnek kötelességeit, amely őket a város minden gyermekének atyjává tette, gondoljanak a saját gyermekeikre, akiket a hely és levegőhiány réme megfizetéssel fenyeget és segítsenek rajtuk. GOO, most még gondatlanul játszó gyermekszem esengve néz felénk; 3000 gyermekből az a 900, akiket a jövő iskolai évben egyáltalán nem lehet elhelyezni s akik között vannak az ő gyermekeik is. A francia nemzet, mikor az államot megveszéllyel fenyegette, birtoka harmadát vette el, a hatót s vetette bele az örvénybe, mely elnyelni akarta. Jam ardet Ucalogon. — ne okoskodjunk. Itt van az igazgatói tervzet, számítsuk

ki mibe kerül az új iskolák építése, a régiek kibővítése s szerezzünk rá pénzt minden áron, akár hitel, akár rendkívüli módon érre az évre szóló pótdó-akájában. A reáliskolai segély is felszabadul. Addig is, mivel az új iskolai év áthelyezések nélkül elkezdhető nem lesz, ajánljuk az iskolaszékeknek e néhány tervet.

Legjobban szeretnők, ha első és második osztályost egyáltalán nem helyeznénk át más iskolába. A nagyobbak könnyebben elviselik a hosszabb távolságot s kibírják a rossz időt. Megesik az embernek a szíve, ha ködös, zimankós téli reggelen látja baktatni a távoli iskolába ezeket a pöttön emberkéket, meggémberedett kezecskéket, könnyező arcokat. S hánynak rossz a ruhája és lyukas a cipője? Csak az a baj, hogy éppen ezekben az osztályokban a legnagyobb a tulzufsultság és szükséges az áthelyezés. Legjobb volna ha a tanítást a téli hónapokban reggel 9 órákor kezdenék. Addigra a nap már felkel, elúzi a ködöt s a hideg is annyira-mennyire megenyhül. Reméljük, hogy akad iskolaszéki tag, aki e tervnek szószólójává szegődik.

Hogy ezeket a bajokat leginkább a tanító-ság érezte és szenvedte át s hogy ilyen körülmények már nemcsak a munkaerjét, hanem az egészségét is megemelik a tanítónak az bizonyos. Az eredmény pedig még normális körülmények közt is becsületére vált volna a tantestületnek. Sajnosan tapasztaljuk már évek óta, hogy az ismétlő iskola eredményt felmutatni nem tud. Itt magában az intézetben kell a hibának lennie s gondoskodni kellene annak oly átalakításáról, hogy megérdemelje a ráparazolt fáradságot. Sokkal nagyobb baj azonban, hogy a szaktanítás gazdasági ismétlő hűsiskolája állapota is reménytelen. Uton utonfélen hangoztatjuk, hogy a kisgazda osztály a nemzet gerince; hogy a rohamos pusztulásában meg kell állítani, mert vele pusztul az ország, romlását a saját foglalkozásában való tudatlansága okozza. Es most, mikor a mi földművelő városunk a földművelők fiait gazdasági szaktanításban akarja részesíteni, akkor kénytelen látni, hogy 295 tanuló majd 5000 félnapot mulaszt és 100 nyer elégtelen osztályzatot. Ez oly élethetlenségre és a saját sorsával való nemtorődőmségre mutat a földművelő népnél, amin csak a legradikálisabb eszközök segíthetnek. A sásfonás és méhészet tanítása is beszünt; szóval kénytelenek vagyunk nézni, hogy az iskola szociális munkássága „érdeklődés hiányában” dögróvársra jut.

A vallásos nevelés és hitoktatásról szólva, jól mondja az értesítő, hogy aki azt figyelemmel kíséri, kénytelen elismerni, hogy kifogás alá nem eshetik. Egyébként is az értesítő özinte hangja és statisztikájának világossága által a legjobb szolgálatot teszi azoknak, akik belőle városi iskoláink igaz fotografiáját óhajtja megismerni. Ez már Szirbek József igazgató érdeme, aki az értesítőt szerkesztette.

Meghívó.

A fejérvárcsurgói ker. fogy. szövetkezet f. é. augusztus hó 30-án d. e. II óraker a róm. kath. iskola termében RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a szövetkezet részvényes tagjait ezennel tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgy:

1. Elnöki megnyitó után jelentés az 1908. üzletév eddigi forgalmáról és a szövetkezet állapotáról.
  2. Elnök lemondása.
  3. Felmentvény megadása az elnöknek.
  4. Igazg. elnök esetleg egy vagy két igazgatósági tag választása.
- Jelen meghívó a fogy. szöv. helyiségében 8 nappal a gyűlés előtt kitéve megtekinthető. Fejérvárcsurgó, 1908. aug. 20-án.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvtárában, Székesfehérvárott.

Mielőtt
Szombathelyi Könyvtár v. applási
KÖNYVOSTON
írásai, a szakértés,
kérjen díjmentesen prospektust.
WELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyay-utca 7.
Telefon-Internetes
46-21.

Felhívás!

Miután számtalan kül- és belföldi próba véglegesen igazolja, hogy

jó minőségű műtrágya

használatával ugyanazon földről könnyen lehet az eddigi évi terméseket megduplázni, elhatároztuk, hogy az őszi vetések alá az idén is, úgy mint előző években fogunk hozatni műtrágyát.

Kérjük azonban az igen t. vevőinket, hogy szükségletüket már előre fő- vagy fióküzletünkben előjegyezteni kegyeskedjenek.

Ker. Fogyasztási Szövetkezet Igazgatósága.

HIRTLING PAL
KOCSIGYÁRTÓ,
Székesfehérvár.
Raktár: Símor-utca 35.
Üzlet: Tolnai-utca 16.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész **kocsi raktáramat**. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett **bognár üzletemet**, készletbe tartok mindennemű **híató és hajtó kocsi korbákat, kerekeket** és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bogsnár és Kocsifényező tanulóknak felvétetnek.

Szőlő eladás.

Az ugynevezett Ráchegyen levő 18 öktályos szőlőmet, mely áll 2 présházból, 2 pincéből, hozzá 2 prés, 180 hektó boroshordó, továbbá gyümölcsös parkja, kutja és külön bejárata. A szőlő a lehető legjobb karban van, az ideitermést 100—120 hektóra lehet becsülni. Komoly vevő tudakozódhat levklben vagy személyesen. Felcsut, Borbála-major

Németh Jánosnál.